

1. **Dikke-truiendag: 12 februari 2010**
2. **Apotheose waterproject "Inzoomen op water": Wereldwaterdag 22 maart 2010**
3. **Markt "duurzame ontwikkeling in hoger onderwijs": is PPP nog wel OK?**
4. **"Ecocampuskraks" associatie Brussel: 5 winnaars**
5. **2de projectoproep Speelgroen: inschrijven voor 30 april 2010**
6. **EDO-vormingen: "Rovers in het biezebos"**
7. **EDO in het niet-formeel leren: "Denk & Doe Duurzaam"**
8. **NME-projecten 2009: 2 extra subsidies**
9. **NME-project in de kijker: oproep cursus "Leren beheren"**
10. **Nieuw educatief materiaal: zoekkaart "Zaden en vruchten"**
11. **NME-aanbod in Vlaanderen**
12. **eNneeMmeE**

1. Dikke-truiendag: 12 februari 2010



Milieuzorg op School (MOS) en Ecocampus organiseren **de 6de editie van Dikke-truiendag**. De campagne, **in het teken van de opwarming van het klimaat**, mikt vooral op eenvoudige maatregelen. Maatregelen die ook na 12 februari toegepast kunnen worden...

» Lees er alles over op <http://Dikke-truiendag.lne.be> en schrijf je online in!

» **Ook in Nederland** trekken ze hun warmste trui aan:
<http://www.warmetruieendag.nl>

[top](#)

2. Apotheose waterproject "Inzoomen op water": Wereldwaterdag 22 maart 2010



In het vorige NME-zine kon je al meer lezen over dit waterproject voor het secundair onderwijs. Er nemen al 40 MOS-scholen aan deel.

In 1993 beslisten de Verenigde Naties om **22 maart** uit te roepen tot **Wereldwaterdag**. De VN roept de lidstaten op om jaarlijks op die dag de mondiale waterproblematiek bij een breed publiek kenbaar te maken. Zo krijgt het belang van water en het duurzaam beheer van de zoetwatervoorraden extra aandacht.

Als apotheose willen PROTOS en MOS op Wereldwaterdag, samen met alle deelnemende scholen, naar buiten komen met acties rond **"Inzoomen op water"**. Zet je school aan tot actie en reserveer alvast maandag 22 maart 2010 in je schoolagenda! Een dergelijke sensibiliserende actie kan de start zijn voor een duurzaam watertraject op je school.

Daarbovenop plannen PROTOS en MOS een grote algemene manifestatie, de inhoud hiervan blijft voorlopig nog geheim...

» Op <http://inzoomenopwater.blogspot.com> vind je meer info, hoe inschrijven, een overzicht van de deelnemende scholen, hun opdrachten en inspiratie voor mogelijke acties.

» **Lees meer over Wereldwaterdag** op <http://www.worldwaterday.org>

[top](#)



3. Markt "duurzame ontwikkeling in hoger onderwijs": is PPP nog wel OK?

"People, Planet en Prosperity". Maar werkt deze indeling duurzame ontwikkeling niet tegen? **Op de 2de editie van de Markt "duurzame ontwikkeling in hoger onderwijs" op 5 maart 2010** gaan Duurzaam Hoger Onderwijs Vlaanderen en Ecocampus dat met je na.

Verder mag je er, naast een uitgebreid programma van **27 werkwinkels** rond tal van thema's, **marktstandjes verwachten van zowat alle Vlaamse hogescholen en universiteiten**. Kortom, een niet te missen dag om ervaringen uit te wisselen, te netwerken en te leren van de beste voorbeelden rond duurzame ontwikkeling in hoger onderwijs!

» **Voor meer informatie** kun je terecht bij elke.vanwildemeersch@lne.vlaanderen.be of magali.decloedt@dhovlaanderen.be.

» **Lees alvast meer** op <http://ecocampus.lne.be>.

[top](#)



4. "Ecocampuskraks" associatie Brussel: 5 winnaars

Op 2 december beloonde Ecocampus 5 "Ecocampuskraks" van de Erasmushogeschool Brussel en de Vrije Universiteit Brussel met 2000 euro. De "kraks" zochten naar een innovatief idee voor een milieuvriendelijke campus. De winnende teams kunnen met het geld hun plan omzetten in de praktijk. Aan het einde van het academiejaar krijgen de studenten die hun project volbrengen een "Akte van Ecocampusverdienste".

De jury van de "Ecocampuskrak" selecteerde 5 winnaars uit 14 ingediende projecten. De winnende projecten zijn divers: van drankfontein en afval sorteren tot gedifferentieerd maaibeheer en het beperken van de "flyerlawines". Het opvallendste project is "Kot Kedeit". Enkele studenten van de Erasmushogeschool Brussel willen kippen introduceren op de campus Jette om het voedselafval te reduceren.

» Lees meer op <http://ecocampus.lne.be> of contacteer ecocampusbegeleider Els Van Bruystegem - els.vanbruystegem@lne.vlaanderen.be.

[top](#)



5. 2de projectoproep Speelgroen: inschrijven voor 30 april 2010

Het project "Speelgroen" brengt de natuur op een uitdagende wijze dichterbij kinderen en jongeren. De Vlaamse overheid wil via dit project jeugdverenigingen stimuleren en ondersteunen om hun terrein op een avontuurlijke en natuurrijke manier in te richten. Zo kunnen kinderen en jongeren in hun vertrouwde omgeving de natuur ontdekken, beleven en als een belangrijk onderdeel van het leven ervaren.

Speelgroen mikt op 3 aspecten: meer speelkansen, meer kwalitatief groen en participatie!

Elke Vlaamse jeugdvereniging met een lokale werking en een buitenterrein en elke gestructureerde speelpleinwerking kan voor 30 april 2010 een inschrijvingsformulier indienen. Eind juni 2010 maakt "Speelgroen" de 15 geselecteerde projecten bekend.

De 1ste oproep in februari 2009 leverde maar liefst 132 inschrijvingen op. Begin september 2009 gingen de 15 geselecteerde proefprojecten van start.

Op 13 maart 2010 geeft Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur Joke Schauvliege de pers meer uitleg bij het project. Ze stelt er ook de plannen voor van de 15 proefprojecten uit 2009.

» **Lees meer** over de projectoproep, het persmoment en het verloop van de proefprojecten 2009 op <http://speelgroen.lne.be>.

[top](#)



6. EDO-vormingen: "Rovers in het biezebos"

Met "**Rovers in het biezebos**" ontwikkelde het Departement LNE i.s.m. Milieuzorg Op School **een lespakket** dat leerkrachten uit het basisonderwijs helpt werk te maken van Educatie voor Duurzame Ontwikkeling (EDO). Het pakket is gebaseerd op een verhaal van jeugdauteur Marc de Bel volgens de methodiek van 'verhalend ontwerpen'. Het bestaat uit 20 boekjes, een leerkrachtenhandleiding en een cd-rom met teksten, tekeningen en muziek. Alle leeractiviteiten zijn in een verhaallijn gepland, op maat van elke klas. Het lespakket is geschikt voor kinderen van 4 tot 10 jaar.

In 2010 organiseren de provinciale MOS-begeleidingsdiensten een aantal vormingen:

- » [17 maart 2010](#) – MOS Vlaams-Brabant (Leuven)
- » [28 april 2010](#) – MOS West-vlaanderen (De Panne)
- » [5 mei 2010](#) – MOS Oost-Vlaanderen (Grimminge)
- » [21 september 2010](#) – MOS Antwerpen (Kalmthout)
- » [30 september 2010](#) – MOS West- en Oost-Vlaanderen (Tielt)
- » [7 oktober 2010](#) – MOS Limburg (Bokrijk)

[top](#)



7. EDO in het niet-formeel leren: "Denk & Doe Duurzaam"

De wereld van vandaag is complex en onzeker: de kloof tussen arm en rijk, de ecologische crisis, een economie die we niet langer in de hand lijken te hebben... Vraagt dit om een andere kijk op vormingswerk/jeugdwerk? **Hoe vertaal je "duurzame ontwikkeling" naar je doelgroep?** Wat betekent dit voor je activiteiten, je organisatie en je werking? Hoe kan je als vormingswerker streven naar een duurzame samenleving?

Behoor je tot de kadervorming, vormingswerkers en bewegingswerkers binnen het jeugdwerk, de Noord-Zuid-sector, het sociaal-cultureel volwassenenwerk, het buurtwerk, samenlevingsopbouw... ? **De EDO-werking van het Vlaams Overleg Duurzame Ontwikkeling (VODO) nodigt je op donderdag 20 mei 2010 uit** om ervaringen en ideeën samen te brengen en actief aan de slag te gaan met thema's die het komende jaar op de agenda staan.

» **Stuur alvast je gegevens** naar het Centrum voor Natuur- en milieueducatie (CVN) via info@c-v-n.be. Dan ontvang je als eerste de uitnodiging. **Noteer de datum al in je agenda!**

[top](#)

8. NME-projecten 2009: 2 extra subsidies

Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur Joke Schauvliege keurde op de valreep nog **2 bijkomende NME-projecten** goed voor 2009:

- Het project 'Kenniscirkel BoerenNatuur' van Proclam vzw
- 'Biodiversiteit@bedrijven.com' van Natuurpunt Beleid vzw

Voor 2009 brengt dit het totaal op **5 goedgekeurde NME-subsidieprojecten**.

» **Meer info:** <http://milieueducatie.lne.be>.

[top](#)





9. NME-project in de kijker: oproep cursus "Leren beheren"

Doorheen deze **cursus agrarisch natuur- en landschapsbeheer** kunnen deelnemende landbouwers, natuurbeheerders en ambtenaren uitgebreid met elkaar in dialoog gaan.

De cursus bestaat uit **10 modules** en omvat **zowel theorie- als praktijklessen**. De theorie handelt over algemene principes, terwijl de praktijk nauw aansluit op die theorie met extra aandacht voor materiaalgebruik, veiligheid en goede uitvoering van natuurgerichte beheerswerken. Een **ervaren lesgever** verzorgt de toelichting en begeleidt de groep tijdens het praktijkluik.

In het voorjaar van 2010 vinden over heel Vlaanderen in totaal 5 cursussen "Leren beheren" plaats:

» **Noord-Limburg:**

het Regionaal Landschap Lage Kempen i.s.m. Lisroi (startte 19 januari)

» **Zuid-Limburg:**

het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren i.s.m. Eco² (start 11 februari)

» **Oost-Vlaanderen** (regio Oudenaarde – Zottegem):

het Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen (start 11 februari)

» **West-Vlaanderen** (in de Westhoek):

Regionaal Landschap IJzer en Polder i.s.m. Regionaal Landschap West-Vlaamse heuvels (startdatum nog te bepalen)

» **West-Vlaanderen** (regio Kortrijk):

Proclam vzw i.s.m. de provincie West-Vlaanderen (start 11 februari)

Dit NME-subsidieproject is een initiatief van **Proclam vzw en Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren vzw**.

» **Voor meer info** kan je terecht bij:

Pieter Verdonckt - 051-27 33 82 - pieter.verdonckt@west-vlaanderen.be

Joke Rymen - 011-31 38 98 - joke.rymen@rlh.be

[top](#)

10. Nieuw educatief materiaal: zoekkaart "Zaden en vruchten"



Deze zoekkaart "De verspreiding van zaden en vruchten", vertaald en bewerkt van het Britse "Field Studies Council", geeft je informatie over zaden en vruchten, over hun vorming en vooral over hun verspreiding.

Op de tekstzijde kom je meer te weten over de verschillende manieren van zaadverspreiding en krijg je gedetailleerde beschrijvingen van de aangehaalde voorbeelden.

Op de beeldzijde vind je afbeeldingen van de besproken planten.

Uitgegeven in vierkleurendruk, geplastificeerd

Formaat: gesloten: 17,5 cm x 25 cm; open: 70 cm x 25 cm.

Prijs: € 1,50

» Het bestelformulier vind je op <http://milieueducatie.lne.be>.

[top](#)

11. NME-aanbod in Vlaanderen



» Op zoek naar NME-aanbod in Vlaanderen? Je vindt het in de NME-inventaris op <http://nme.milieuintfo.be>!

Onder de knop '**tijdelijk aanbod**' kun je ook de NME-agenda raadplegen.

Staan jouw organisatie en NME-aanbod nog niet in deze databank? Gebruik dan de beheersmodule en voeg zelf je aanbod toe.

Raadpleeg ook het online overzicht van uitleenbare doe-koffers en tentoonstellingen.

Benieuwd naar het nieuwe voorjaarsaanbod van onze **NME-centra**?

In een enkele muisklik krijg je een overzichtslijst van hun aanbod in de NME-inventaris.

» NMEC De Helix

- **4 nieuwe programma's voor het basisonderwijs:**

[top](#)

[Stekje zoekt een plekje](#) (1ste, 2de en 3de kleuter)
[Van tak naar tak met Friedel en Krak](#) (3de kleuter en 1ste leerjaar)
[Het bos door de ogen van...](#) (2de graad)
[DALY op het spel](#) (3de graad)

[21 april 2010 - werkwinkel 'Milieu en Gezondheid op straat: EDO-wandeling in Geraardsbergen'](#) - deze werkwinkel kan je ook als [vorming op locatie](#) aanvragen

» [NEC De Vroente](#)

- 5 maart 2010 - [Gezelschapspelen "Samen rond een bord"](#)
- 10 maart 2010 - [Gezelschapspelen voor kinderen "Samen rond een bord"](#)
- 28 maart 2010 - [Wandeling voor vroege vogels met aansluitend biologisch ontbijt](#)
- 13 april 2010 - [Paasatelier voor kinderen: babyborrel](#)
- [Kunsttentoonstellingen rond natuur](#)

» [VBNC De Nachtegaal](#)

Gratis vormingen voor gidsen, natuurliefhebbers en het brede publiek:

- 17 februari 2010 - [Taboes en bijgeloof in de visserij](#)
- 10 maart 2010 - [De Scholekster](#)
- 1 april 2010 - [Vlinders en Insectenvriendelijke tuinen](#)
- [Krantje "Solitaire bijen"](#)

In de kijker:

» 4 februari t.e.m. 31 maart - [Zet je tanden in de natuur: proeven van biodiversiteit](#)

Pasar vzw

» 13 februari - [ANKONA-ontmoetingsdag "Countdown 2010"](#) (13de editie) - Antwerpse Koepel voor Natuurstudie (ANKONA)

» 21 februari - [Dikke-truientocht](#) - PNEC De Kaaihoeve (Oost-Vlaanderen)

» 25 februari t.e.m. 11 maart 2010 - [Vervolgmodule natuurgids: Duurzame natuurgids](#) Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (CVN)

» 3 t.e.m. 6 maart - [Levenslang Leren voor het Leefmilieu - Society Environment Interactions](#) - Katholieke Universiteit Leuven

» 1 t.e.m. 31 maart - [Themamaand 3de graad Basis Onderwijs "Af van afval"](#) - Provinciaal Instituut voor Milieu Educatie (PIME) vzw (Antwerpen)

» 1 maart t.e.m. 5 juni 2010 - [Educatieve Milieuboottochten](#) (op de IJzer, het Kanaal Gent-Brugge-Oostende, het Boudewijnkanaal, het Afleidingskanaal van de Leie, de Ringvaart rond Gent en het Kanaal Gent-Terneuzen) - De Milieuboot vzw

» 8 maart 2010 t.e.m. 24 april 2010 - [Vervolgmodule natuurgids: Duurzame natuurgids](#) Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (CVN)

» 18 maart 2010 - [Studiedag "Starters in natuuronderzoek"](#) - Inverde i.s.m. het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)

12. eNneeMmeE



» Afwisselend organiseren het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Nederland of Luxemburg **de jaarlijkse NME-Beneluxwerkconferentie**. Van 24 tot 26 november 2009 stond Vlaanderen in voor de 23ste editie van deze conferentie in hotel "Thermae Palace" in Oostende. [Het programma stond in het teken van "Educatie voor Duurzame Ontwikkeling in de NME-praktijk: uitdagingen voor Hoofd, Hart en Handen"](#)

Ook de volgende afspraak ligt al vast ! **Luxemburg organiseert de 24ste editie van 27 tot 29 oktober 2010**. In het kader van EDO is er het voedselvraagstuk aan de orde, met bijzondere aandacht voor alles wat te maken heeft met

biodiversiteit.

Meer informatie: hollenfels@snj.etat.lu.

» Van **1 t.e.m. 5 februari 2010** trekt **de 6de "Trondheim Conferentie voor Biodiversiteit"** in Noorwegen haar conclusies i.v.m. de vooropgestelde doelstellingen van Countdown 2010.

<http://www.trondheimconference.org>

» Doe op **6 en 7 februari 2010** mee aan "**Vogels Voeren en Beloeren**", het nationaal telweekend. Door het voederen komen de vogels dicht genoeg om de soorten te herkennen en te tellen. Dankzij jou telgegevens kan Natuurpunt de talrijkheid en verspreiding van tuinvogelsoorten opvolgen.

<http://www.natuurpunt.be/tuinvogels>

» **Boompjesweekend** is stilaan een traditie. Voor 7 euro koop je een kaars, en je krijgt er een symbolische boom bij (een boomlabel dat bij de kaars in het doosje zit). Op vertoon van je boomlabel kun je op **zondag 21 maart 2010** bij het Preshoekbos in Kortrijk een echte boom planten. De opbrengst gaat integraal naar "Kom op tegen Kanker".

<http://www.tegenkanker.be/boompjesweekend>

» Van **22 tot 26 maart 2010** loopt in Brussel de **Europese Week voor Duurzame Energie** (European Sustainable Energy Week - EUSEW), het jaarlijkse referentiepunt voor de ontwikkeling van duurzame energie in Europa.

<http://www.eusew.eu>

» Van **22 tot 28 maart** voert de Vereniging voor Ecologisch Leven en Tuinieren (Velt) opnieuw haar campagne "**Durf tuinieren zonder**". Velt zoekt 10.000 mensen die aan de campagne willen meewerken door te tuinieren zonder pesticiden en kunstmest. Doe mee door een gratis tuinbordje uit te hangen aan je huisgevel of tuinpoortje.

<http://www.durftuinierenzonder.be>

» **Earth Hour** begon in 2007 in Sydney als een sensibiliseringscampagne van WWF-Australië. In de hele wereld zullen **op 27 maart 2010 van 20.30 u. tot 21.30 u.** tal van overheden, steden, bedrijven en burgers een uur lang alle lichten doven. Met Earth Hour wil **WWF** meer dan 1 miljard mensen in 1.000 steden over heel de wereld bereiken en op die manier een globaal platform creëren om actie te ondernemen tegen de klimaatverandering. Doe je mee?

<http://www.earthhour.org>

» Het **Steunpunt Jeugd** presenteert het jeugdwerk, met de brochure "**De boom in**", de wettelijke regels voor spelen in bos en natuur op een blaadje (nieuwe regels voor o.m. speelzones). Bossen en natuurgebieden zijn schaars en niet alles kan en mag er zomaar. Toch blijven er heel wat mogelijkheden over om onvergetelijke avonturen te beleven in de natuur en om kinderen vertrouwd te maken met het bos.

<http://www.steunpuntjeugd.be/bosennatuur>, de brochure is er gratis beschikbaar (pdf).

» Het **Projectloket** is een digitaal platform dat een zo ruim mogelijk **subsidie-aanbod** ontsluit ter ondersteuning van **schoolprojecten**. De ondersteuningsvormen kunnen zowel logistiek als financieel zijn voor projecten rond specifieke educatieve inhoud: burgerschap, milieuzorg, verkeer, gezondheid... Zowel school- als klasprojecten komen in aanmerking, maar ook schoolprojecten voor leerkrachten.

Naast een uitgebreide lijst van projectsubsidies, gratis en bijna gratis materiaal of diensten vind je er ook interessante tips.

<http://www.projectloket.be>

» **Enkele tips voor wie alvast zijn vakantie voor 2010 plant...**

Allerlei tips om te fietsen met kinderen, gaande van materialen, tot reisverhalen en fietsroutes vind je op www.fietsenmetkinderen.info.

Bezoekers van de campagnesite www.ikkenmijnwereld.be kunnen in een quiz nagaan hoe duurzaam hun vakantiegedrag is. Verder bevat de site heel wat tips, links en achtergrondinformatie over talrijke aspecten van duurzaam reizen (vervoer, verblijf, activiteiten, natuur, contact met de mensen, privacy, fotograferen, kledij, souvenirs...).

Reactie op dit NME-zine? Laat iets weten aan vanessa.depelecijn@lne.vlaanderen.be

Ken je nog andere geïnteresseerden? Stuur hen dit NME-zine. Het volgende NME-zine verschijnt **eind maart 2010**.

Het NME-zine is een tweemaandelijks elektronische nieuwsbrief van de Afdeling Milieu-integratie en –subsidie«ringen van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie. Deze nieuwsbrief informeert over evoluties in de natuur- en milieueducatieve sector, stimuleert netwerkvorming binnen deze sector en maakt het brede publiek warm voor actuele milieuproblemen door middel van vernieuwende educatieve acties, pakketten en publicaties.

Dit e-zine bereikt ruim 2400 abonnees uit het onderwijs, de NME-centra, de natuur- en milieuverenigingen, de administraties, de provincies, de gemeenten, de landbouweducatie, het jeugdwerk en het sociaal-culturele volwassenenwerk.

Wil je ook op de hoogte blijven over initiatieven van het Departement LNE op het vlak van milieu-, natuur- en energiebeleid? [Abonneer je dan op het LNE-zine](#).

Vlaamse overheid, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, afdeling Milieu-integratie en -subsidie«ringen, Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel, tel. 02 553 82 18, fax 02 553 80 25, nme@lne.vlaanderen.be - <http://milieueducatie.lne.be>
v.u.: J.-P. Heirman, Secretaris-generaal, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)
